

การวางแผนการเงินเพื่อความมั่นคงในชีวิตวัยสูงอายุ ของเกษตรกรชาวสวนยางพารา

Financial planning for security in old age for rubber planters

สุรัชณา ชั่วยรอดหมด¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษากระบวนการวางแผนการเงินและแผนการเงินเพื่อวัยสูงอายุของเกษตรกรชาวสวนยางพารา เพื่อเปรียบเทียบกระบวนการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยสูงอายุของเกษตรกรชาวสวนยางพาราจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล เพื่อเปรียบเทียบแผนการเงินเพื่อวัยสูงอายุของเกษตรกรชาวสวนยางพาราจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการวางแผนการเงินกับแผนการเงิน เพื่อวัยสูงอายุของเกษตรกรชาวสวนยางพารา และเพื่อสร้างแนวทางในการวางแผนการเงินเพื่อความมั่นคงในชีวิตวัยสูงอายุให้แก่เกษตรกรชาวสวนยางพารา ประชากรในการวิจัยคือ เกษตรกรชาวสวนยางพาราจังหวัดนครศรีธรรมราช กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า (1)กระบวนการวางแผนการเงินเพื่อวัยสูงอายุในภาพรวม กลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติเมื่อมีโอกาส และมีความคิดเห็นว่าการเก็บออมหรือการลงทุนที่มีในปัจจุบันนั้นเหมาะสมกับตนเองในภาพรวม อยู่ในระดับน้อย (2) เกษตรกรชาวสวนยางพาราที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีกระบวนการวางแผนทางการเงินในภาพรวมแตกต่างกัน (3)การเปรียบเทียบแผนการเงินเพื่อวัยสูงอายุของเกษตรกรชาวสวนยางพารา จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา จำนวนภาระพึ่งพิง และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีแผนการเงินเพื่อวัยสูงอายุในภาพรวมแตกต่างกัน (4)ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการวางแผนการเงินแต่ละด้านกับแผนการเงินเพื่อวัยสูงอายุมีความสัมพันธ์ทางบวก (5)แนวทางในการวางแผนการเงินเพื่อความมั่นคงในชีวิตวัยสูงอายุให้แก่เกษตรกรชาวสวนยางพารา พบว่ามูลค่าเงินในอนาคตรวมทั้งหมดมากที่สุด เมื่อจำนวนเงินเก็บออมต่อปีมากที่สุด ณ อายุการเริ่มออมที่เท่ากัน และมูลค่าเงินในอนาคตรวมทั้งหมดมากที่สุด หากเริ่มต้นการเก็บออมเร็วกว่า ณ จำนวนเงินออมต่อปีที่เท่ากัน

คำสำคัญ : การวางแผนการเงิน ความมั่นคงในชีวิตวัยสูงอายุ เกษตรกรชาวสวนยางพารา

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตสาขาวิชาการเงิน มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
e-mail : suratchana_chu@dusit.ac.th

Financial planning for security in old age for rubber planters

Suratchana Chuayrodmod

Abstract

The objectives of this research were: to study the financial planning process of elderly rubber planters and to provide guidelines for their financial security in old age. A total of 400 rubber planters in Nakhon Si Thammarat province was the sample of the study. The data collecting method was a questionnaire. The results were as follows. (1) The financial planning process of the rubber planters was to take action when a chance presented itself. The rubber planters' opinions of financial plans for the elderly were suitable at a low level. (2) There were significant differences in the financial planning process of the rubber planters according to level of education. (3) There were significant differences in financial planning of the rubber planters according to sex, dependency, and level of income. (4) There was a positive correlation coefficient between the financial planning process and the financial plan of the rubber planters. (5) Regarding overall financial planning for security of life for the elderly rubber planters, it was found that maximum future value stemmed from maximum saving in the same saving period, and from starting to save earlier. This is because principal amount, interest rate and saving period are the key factors that help their savings to grow and remain stable.

Keywords : Financial planning, stability in old age, rubber planters

เพียงร้อยละ 7 เท่านั้น (นพเสนพพรหมอินทร์, 2554 : 8) แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่มีการเตรียมความพร้อมทางการเงินสำหรับอนาคตเมื่อชราภาพ และจากการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยางพารา จังหวัดสงขลา พบว่า รายได้มีอิทธิพลในด้านบวกต่อคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยางพารา (สุภา แก้ววิสุทธิ, 2547 : 54) นั่นคือหากเกษตรกรมีรายได้เพียงพอจะทำให้คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

สำหรับประเทศไทย ยางพารานับเป็นพืชเศรษฐกิจประเภทหนึ่งที่สำคัญก่อให้เกิดอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่ม สร้างการกระจายรายได้และความมั่นคงให้แก่เกษตรกรชาวสวนยางพาราและเศรษฐกิจ (ภักดี บุญเจริญ, 2552 : 48) การปลูกยางพารากระจายไปในหลายภูมิภาค โดยพื้นที่ในภาคใต้มีการปลูกยางพารามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63.47 (สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง, 2555 : 12) และมีประวัติการประกอบอาชีพชาวสวนยางพารามายาวนาน มีการจัดตั้งองค์การสวนยางแห่งแรกในจังหวัดนครศรีธรรมราช (องค์การสวนยาง, 2555) โดยพื้นที่การปลูกยางพาราติดอันดับ 1 ใน 3 ของภาคใต้ (สถาบันวิจัยยางพารา, 2553) เมื่อพิจารณาความเคลื่อนไหวราคายางพารา พบว่า มีหลายปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงของราคายางพาราที่ไม่สามารถควบคุมได้ เช่น วิกฤตแฮมเบอร์เกอร์ (Hamburger Crisis) ในประเทศสหรัฐอเมริกา ทำให้ราคายางพาราภายในประเทศไทยมีการปรับตัวลดลงอย่างมาก อันนำไปสู่เหตุการณ์ที่เกษตรกรชาวสวนยางพาราพร้อมกันเรียกร้องรัฐบาลให้เข้ามาช่วยกำกับดูแลและดำเนินการไม่ให้ราคายางตกต่ำ (สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง, 2552) หรือเหตุการณ์ในปี 2554 แผ่นดินไหวในประเทศญี่ปุ่น ทำให้โรงงานผลิตรถยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ต้องระงับการผลิต การเกิดวิกฤตหนี้สาธารณะในยุโรป ภาวะเศรษฐกิจสหรัฐที่ยังไม่ฟื้นตัว ภาวะเงินเฟ้อในจีน ทำให้ความต้องการใช้ยางธรรมชาติและยางสังเคราะห์จากประเทศผู้ใช้รายใหญ่ลดลง ส่งผลกระทบต่อราคายางพาราในประเทศทั้งสิ้น (สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง, 2555) ด้วยเหตุที่ราคายางไม่มีเสถียรภาพ ในบางปีราคายางตกต่ำ บางปีมีการปรับราคาสูงขึ้นตามปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ ทำให้รายได้ของเกษตรกรชาวสวนยางพาราไม่แน่นอน หากไม่มีการวางแผนการเงินที่ดีย่อมส่งผลกระทบต่อรายได้เพียงพอของรายรับกับรายจ่ายของเกษตรกรชาวสวนยางพารา

จากที่กล่าวมานั้น จะเห็นได้ว่าสังคมไทยกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ภาครัฐยังไม่มีแนวทางการวางแผนการเงินที่ดีเพียงพอให้กับเกษตรกร โดยเฉพาะชาวสวนยางพาราเมื่อสถานการณ์ราคายางพาราผันผวน หรือผลผลิตตกต่ำ ย่อมได้รับความเดือดร้อนอยู่เสมอ ทำให้พบปัญหาสำคัญเร่งด่วนที่ต้องศึกษาว่าเกษตรกรชาวสวนยางพาราได้มีการวางแผนทางการเงินของตนเองเพื่อใช้จ่ายในวัยสูงอายุหรือไม่ และมีการดำเนินการอย่างเป็นกระบวนการอย่างไร รวมทั้งยังไม่มีการศึกษาวิจัยการวางแผนการเงินของผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรชาวสวนยางพาราในพื้นที่ที่มีประวัติการประกอบอาชีพมาอย่างยาวนาน ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการวางแผนการเงินเพื่อความมั่นคงในชีวิตวัยสูงอายุของเกษตรกรชาวสวนยางพาราในจังหวัดนครศรีธรรมราช

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการวางแผนการเงินและแผนการเงินเพื่อวัยสูงอายุของเกษตรกรชาวสวนยางพารา
2. เพื่อเปรียบเทียบกระบวนการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยสูงอายุของเกษตรกรชาวสวนยางพารา จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล
3. เพื่อเปรียบเทียบแผนการเงินเพื่อวัยสูงอายุของเกษตรกรชาวสวนยางพารา จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการวางแผนการเงินกับแผนการเงินเพื่อวัยสูงอายุของเกษตรกรชาวสวนยางพารา
5. เพื่อสร้างแนวทางในการวางแผนการเงินเพื่อความมั่นคงในชีวิตวัยสูงอายุให้แก่เกษตรกรชาวสวนยางพารา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ เกษตรกรชาวสวนยางพาราซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัวหรือตัวแทนที่เป็นสมาชิกสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งอยู่ระหว่างรับการสงเคราะห์ จำนวน 23,821 ราย (สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง, 2556 : 42) โดยกำหนดขนาดตัวอย่างจากใช้ตารางของยามาเน่ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.95 และความคลาดเคลื่อน 0.05 (คณาจารย์ภาควิชาการประเมินและการวิจัย, 2552 : 94) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 400 คน โดยมีวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling)

2. เครื่องมือ

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงจากที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงทั้งด้านโครงสร้างและเนื้อหา รวมทั้งทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.866

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ถึงหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสมาชิกสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง และคำแนะนำในการลงพื้นที่ จากนั้นดำเนินการสำรวจพื้นที่ในจังหวัดนครศรีธรรมราช และแจกแบบสอบถามกับตัวแทนเกษตรกรชาวสวนยางพาราที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ในช่วงเดือนเมษายน-ธันวาคม 2556 ในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีผู้วิจัยและทีมผู้ช่วยนักวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของเกษตรกรชาวสวนยางพารา ได้แก่ ด้านประชากรศาสตร์ และด้านการเงิน ใช้วิธีการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ด้านกระบวนการวางแผนการเงินของเกษตรกรชาวสวนยางพารา โดยแบบสอบถามเป็นคำถามแบบประเมินค่า คำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. วิเคราะห์แผนการเงินเพื่อวัยสูงอายุของเกษตรกรชาวสวนยางพารา โดยแบบสอบถามเป็นคำถามแบบประเมินค่า คำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
4. วิเคราะห์เปรียบเทียบกระบวนการวางแผนทางการเงินของเกษตรกรชาวสวนยางพารา จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance-ANOVA) และใช้วิธีการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของ LSD
5. วิเคราะห์เปรียบเทียบแผนการเงินเพื่อวัยสูงอายุของเกษตรกรชาวสวนยางพารา จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance-ANOVA) และใช้วิธีการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของ LSD
6. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการวางแผนการเงินกับแผนการเงินเพื่อวัยสูงอายุของเกษตรกรชาวสวนยางพาราโดยใช้สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน
7. วิเคราะห์แนวทางในการวางแผนการเงินเพื่อความมั่นคงในชีวิตวัยสูงอายุให้แก่เกษตรกรชาวสวนยางพารา ด้วยสมการทางการเงิน

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ว่าลักษณะส่วนบุคคลด้านอายุและรายได้ของเกษตรกรชาวสวนยางพารา ส่วนใหญ่ อายุ 36-45 ปี รองลงมาอายุ 46-55 ปี และ 26-35 ปี ตามลำดับ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนจากการกรีดยางพาราของครอบครัว ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 10,001-15,000 บาท รองลงมา มีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 20,001-25,000 บาท และ 15,001-20,000 บาท ตามลำดับ โดยสามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ด้านกระบวนการวางแผนการเงินเพื่อวัยสูงอายุในภาพรวม เกษตรกรชาวสวนยางพารา มีระดับการปฏิบัติเมื่อมีโอกาส และมีความคิดเห็นว่าแผนการเก็บออมหรือการลงทุนที่เหมาะสมกับตนเองคือ การฝากธนาคาร อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในภาพรวมเกษตรกรชาวสวนยางพารา มีความคิดเห็นว่าแผนการเก็บออมหรือการลงทุนที่มีในปัจจุบันนั้นเหมาะสมกับตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย

2. เปรียบเทียบกระบวนการวางแผนทางการเงินของเกษตรกรชาวสวนยางพารา จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล พบว่า เกษตรกรชาวสวนยางพาราที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีกระบวนการวางแผนทางการเงินในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง

3. เปรียบเทียบแผนการเงินเพื่อวัยสูงอายุของเกษตรกรชาวสวนยางพารา จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล พบว่า เพศ ระดับการศึกษา จำนวนภาระพึ่งพิง และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของเกษตรกรชาวสวนยางพาราที่แตกต่างกัน มีแผนการเงินเพื่อวัยสูงอายุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง

4. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการวางแผนการเงินแต่ละด้านกับแผนการเงินเพื่อวัยสูงอายุมีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

5. แนวทางในการวางแผนการเงินเพื่อความมั่นคงในชีวิตวัยสูงอายุให้แก่เกษตรกร ผู้วิจัยจึงกำหนดการสร้างแนวทางในการวางแผนการเงินเพื่อความมั่นคงในชีวิตวัยสูงอายุให้แก่เกษตรกรชาวสวนยางพารา จากการเก็บออมเงินในวันนี้ เพื่อสะสมมูลค่าเพิ่มขึ้นในอนาคตด้วยสมการทางการเงิน

$$\text{จำนวนเงินที่ต้องการออมต่อปี} = FV/FVIFA_{i\%,n}$$

โดย FV คือ มูลค่าเงินในอนาคตเมื่ออายุ 60 ปี และ $FVIFA_{i\%,n}$ คือ มูลค่าอนาคตของเงินรายงวดที่เท่าๆ กัน ณ อัตราผลตอบแทนสุทธิ ร้อยละ i และระยะเวลา n ปี มีรายละเอียดดังนี้

สมมติให้ เกษตรกรชาวสวนยางพารามีการเก็บออมเงินอย่างน้อยร้อยละ 10 ของรายได้ เริ่มออมที่อายุ 26 ปี 36 ปี และ 46 ปี สำหรับไว้ใช้จ่ายหลังอายุ 60 ปี ผลตอบแทนที่ได้รับเป็นผลตอบแทนสุทธิที่หักอัตราเงินเฟ้อแล้ว ได้แก่

แนวทางที่ 1 การฝากธนาคารได้รับดอกเบี้ย ร้อยละ 2.75 เมื่อหักอัตราเงินเฟ้อร้อยละ 3 ผลตอบแทนสุทธิที่ได้รับเท่ากับ -0.25

แนวทางที่ 2 การเก็บออมเงิน/ลงทุน ให้ได้ผลตอบแทนสุทธิที่ได้รับเท่ากับ ร้อยละ 1

แนวทางที่ 3 การเก็บออมเงิน/ลงทุน ให้ได้ผลตอบแทนสุทธิที่ได้รับเท่ากับ ร้อยละ 5

ทั้ง 3 แนวทางดังกล่าว แยกคำนวณได้ 3 กรณี ต่อไปนี้

กรณีที่ 1 เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 10,000 บาท คิดเป็นปีละ 120,000 บาท แบ่งเป็นเงินเก็บออมร้อยละ 10 เท่ากับ 12,000 บาทต่อปี กรณีที่ 2 เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 15,000 บาท คิดเป็นปีละ 180,000 บาท แบ่งเป็นเงินเก็บออมร้อยละ 10 เท่ากับ 18,000 บาทต่อปี กรณีที่ 3 เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 20,000 บาท คิดเป็นปีละ 240,000 บาท แบ่งเป็นเงินเก็บออมร้อยละ 10 เท่ากับ 24,000 บาทต่อปี สามารถสรุปผลการเปรียบเทียบแนวทางในการวางแผนการเงินเพื่อความมั่นคงในชีวิตวัยสูงอายุให้แก่เกษตรกร ดังตารางที่ 1 และตารางที่ 2

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบมูลค่าเงินในอนาคต ทั้ง 3 แนวทาง เมื่อเก็บออมอย่างต่อเนื่องจนอายุ 60 ปี

อายุ เริ่มต้น ออม	จำนวนปีที่ ออม (ปี)	จำนวนเงิน ออมต่อปี (บาท)	มูลค่าเงินในอนาคตรวมทั้งหมด (บาท)		
			แนวทางที่ 1 (-0.25%)	แนวทางที่ 2 (1.00%)	แนวทางที่ 3 (5.00%)
26 ปี	35	12,000.00	401,624.63	504,922.54	1,138,035.87
36 ปี	25	12,000.00	290,442.23	342,307.58	601,361.45
46 ปี	15	12,000.00	176,441.66	195,094.37	271,889.90
26 ปี	35	18,000.00	602,436.94	757,383.81	1,707,053.81
36 ปี	25	18,000.00	435,663.34	513,461.37	902,042.17
46 ปี	15	18,000.00	264,662.49	292,641.56	407,834.85
26 ปี	35	24,000.00	803,249.26	1,009,845.08	2,276,071.75
36 ปี	25	24,000.00	580,884.45	684,615.16	1,202,722.89
46 ปี	15	24,000.00	352,883.32	390,188.75	543,779.80

จากตารางที่ 1 หากพิจารณาเปรียบเทียบมูลค่าเงินในอนาคต เมื่อเก็บออมอย่างต่อเนื่องจนอายุ 60 ปี โดยมีอัตราผลตอบแทนสุทธิที่แตกต่างกันใน 3 แนวทาง พบว่า มูลค่าเงินในอนาคตรวมทั้งหมด มากที่สุด 3 ลำดับแรก อยู่ในแนวทางที่ 3 ทั้งสิ้น จากการออมปีละ 24,000 บาท รองลงมาจากการออมปีละ 18,000 บาท และจากการออมปีละ 12,000 บาท ซึ่งมีระยะเวลาในการออมเท่ากันคือ 35 ปี

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบมูลค่าเงินในอนาคต ทั้ง 3 แนวทาง เมื่อเก็บออมอย่างต่อเนื่องเพียง 15 ปี และรอรับเงินคืนเมื่ออายุ 60 ปี

อายุ เริ่มต้น ออม	จำนวนปีที่ ออม (ปี)	จำนวนเงิน ออมต่อปี (บาท)	มูลค่าเงินในอนาคตรวมทั้งหมด (บาท)		
			แนวทางที่ 1 (-0.25%)	แนวทางที่ 2 (1.00%)	แนวทางที่ 3 (5.00%)
26 ปี	15	12,000.00	167,825.99	238,052.21	721,404.85
36 ปี	15	12,000.00	172,079.91	215,505.56	442,880.00
46 ปี	15	12,000.00	176,441.66	195,094.37	271,889.90
26 ปี	15	18,000.00	251,738.99	357,078.32	1,082,107.28
36 ปี	15	18,000.00	258,119.87	323,258.34	664,320.00
46 ปี	15	18,000.00	264,662.49	292,641.56	407,834.85
26 ปี	15	24,000.00	335,651.98	476,104.42	1,442,809.70
36 ปี	15	24,000.00	344,159.83	431,011.12	885,760.00
46 ปี	15	24,000.00	352,883.32	390,188.75	543,779.80

จากตารางที่ 2 พิจารณาการเปรียบเทียบมูลค่าเงินในอนาคต เมื่อเก็บออมอย่างต่อเนื่องเพียง 15 ปีและรอรับเงินคืนเมื่ออายุ 60 ปี โดยมีอัตราผลตอบแทนสุทธิที่แตกต่างกันใน 3 แนวทางพบว่า มูลค่าเงินในอนาคตรวมทั้งหมด มากที่สุด 3 ลำดับแรก อยู่ในแนวทางที่ 3 ทั้งสิ้น ได้แก่ จากการออม ปีละ 24,000 บาท 18,000 บาท และ 12,000 บาท โดยเริ่มออมเมื่ออายุ 26 ปี

อภิปรายผลการวิจัย

1. เมื่อพิจารณาในภาพรวม ด้านกระบวนการวางแผนการเงินเพื่อวัยสูงอายุ เกษตรกรชาวสวนยางพารา มีระดับการปฏิบัติเมื่อมีโอกาส และด้านแผนการเงินเพื่อความมั่นคงในชีวิตวัยสูงอายุของเกษตรกรที่เหมาะสมกับตนเอง กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่า แผนการเก็บออมเงินและการลงทุนที่มีในปัจจุบันมีความเหมาะสมกับตนเองอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ารูปแบบการเก็บออมหรือการลงทุนที่เหมาะสมกับตนเอง คือ การฝากธนาคาร อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับโสภณ ด้านสิริกุล (2545 : 76-79) ที่กล่าวว่า การฝากเงินเป็นการลงทุนอย่างหนึ่ง ที่มีความเสี่ยงต่ำมาก โดยอัตราของดอกเบี้ยจะขึ้นอยู่กับสถานะเศรษฐกิจ และความต้องการเงินของธนาคาร มีข้อดีคือ มีความเสี่ยงต่ำ และเข้าใจง่าย ไม่มีอะไรซับซ้อน ดอกเบี้ยเท่าไรก็คือผลตอบแทนเท่านั้น มีสภาพคล่องสูง เนื่องจากการฝากเงินจะมีอยู่หลายประเภททั้งแบบออมทรัพย์แบบประจำ และกระแสรายวัน ซึ่งสามารถถอนเมื่อไหร่ก็ได้ หากมีความจำเป็นต้องใช้เงิน และมีความสะดวกในการฝากถอนและทำธุรกรรมต่างๆ (โสภณ ด้านสิริกุล, 2545 : 76-79) ด้วยเหตุนี้ เกษตรกรชาวสวนยางพารา จึงเก็บออมเงินในรูปแบบของการฝากธนาคารมากกว่ารูปแบบอื่น

2. เปรียบเทียบกระบวนการวางแผนทางการเงินของเกษตรกรชาวสวนยางพารา จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล พบว่า ระดับการศึกษาของเกษตรกรชาวสวนยางพาราที่แตกต่างกัน มีกระบวนการวางแผนทางการเงินแตกต่างกัน สอดคล้องกับ Steven R. Campbell ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์การวางแผนทางการเงินสำหรับพนักงานของมหาวิทยาลัยแห่งรัฐเทนเนสซีตะวันออกพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามสนับสนุนให้พนักงานเริ่มต้นวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุเพื่อให้ได้ผลประโยชน์จากมูลค่าของเงินตามเวลา เสนอแนะให้มีประชุมเชิงปฏิบัติการวางแผนทางการเงินให้บ่อยมากขึ้น จะได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการวางแผนการเงินได้มากขึ้น (Campbell, 2006) ประกอบกับการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมาการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช./ปวส. จึงอาจจะไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการวางแผนการเงินที่เพียงพอ

3. เปรียบเทียบแผนการเงินเพื่อวัยสูงอายุของเกษตรกรชาวสวนยางพารา จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล พบว่า เพศ ระดับการศึกษา จำนวนภาวะพึ่งพิง และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ของเกษตรกรชาวสวนยางพาราที่แตกต่างกัน มีแผนการเงินเพื่อวัยสูงอายุแตกต่างกัน ดังรายละเอียดต่อไปนี เมื่อเปรียบเทียบแผนการเงินเพื่อวัยสูงอายุของเกษตรกรชาวสวนยางพารา จำแนกเพศพบว่า เกษตรกรชาวสวนยางพาราเพศชายและหญิงมีแผนการเงินเพื่อวัยสูงอายุโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุดพบว่า เกษตรกรชาวสวนยางพาราที่มีระดับการศึกษาสูงสุดต่างกัน มีแผนการเงินเพื่อวัยสูงอายุแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามภาระพึ่งพิง พบว่า เกษตรกรชาวสวนยางพาราที่มีภาระพึ่งพิงต่างกัน มีแผนการเงินเพื่อวัยสูงอายุแตกต่างกัน รวมทั้ง เมื่อจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า เกษตรกรชาวสวนยางพาราที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีแผนการเงินเพื่อวัยสูงอายุแตกต่างกัน สอดคล้องกับพัลลภ ต้นดีวัฒนเสถียร (2553 : 60-61) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการลงทุนของสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพพนักงาน บมจ.ธนาคารกรุงไทย พบว่า การศึกษา รายได้ มีผลต่อการเลือกนโยบายการลงทุน และกนกอร น้ำสมบุรณ์ (2550 : 68) ได้ศึกษาเรื่อง การตัดสินใจออมเงินกับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพของพนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด(มหาชน) พบว่า รายได้ มีผลต่อการตัดสินใจออมเงินรวมทั้งนั้นทกานันท์วิสัย (2552 : 76) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบสภาวะการออมของครัวเรือนในภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร พบว่าปัจจัยกำหนดการออมครัวเรือนในภาคเกษตร ได้แก่ รายได้รวมค่าใช้จ่ายในการบริโภค การออมทรัพย์กับสถาบันการเงิน ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออม นอกจากนี้ เกษตรกรที่มีภาระพึ่งพิงแสดงว่าครอบครัวมีบุคคลวัยเด็ก หรือผู้ชราภาพ ที่ไม่มีรายได้ จึงต้องนำรายได้ของครอบครัวมาใช้จ่ายอุปการะเลี้ยงดู ทำให้หัวหน้าครอบครัวมีการวางแผนการเงินที่ระมัดระวังด้านการใช้จ่ายแตกต่างกับกลุ่มที่ไม่ต้องรับภาระในเรื่องดังกล่าว นอกจากนี้ สอดคล้องกับนพแสน พรหมอินทร์ (2554 : 10) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการออมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมเพื่อการดำรงชีพยามชราภาพของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า อัตราส่วนภาระพึ่งพิง การวางแผนชีวิต การวางแผนทางการเงิน ความรู้ทางการเงิน และสัดส่วนสมาชิกในครัวเรือนที่ได้รับเบี้ยยังชีพคนชราต่อจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมเพื่อการดำรงชีพยามชราภาพ

4. ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการวางแผนการเงินกับแผนการเงินเพื่อวัยสูงอายุของเกษตรกรชาวสวนยางพารามีความสัมพันธ์ที่สัมพันธ์ระหว่างกระบวนการวางแผนการเงินแต่ละด้านกับแผนการเงินเพื่อวัยสูงอายุมีความสัมพันธ์ทางบวก โดยกระบวนการวางแผนการเงิน ชั้นที่ 2 การกำหนดเป้าหมายในการดำเนินชีวิต มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแผนการเงินเพื่อวัยอายุระดับต่ำสุด สอดคล้องกับนพแสน พรหมอินทร์ (2554 : 8) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการออมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมเพื่อการดำรงชีพยามชราภาพของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่คิดและวางแผนการออมเงินเพื่อการดำรงชีพยามชราภาพอย่างชัดเจน เพียงร้อยละ 7 เท่านั้น ดังนั้น หากเกษตรกรชาวสวนยางพารามีกระบวนการวางแผนการเงินที่ดีจะส่งผลให้แผนการเงินเพื่อวัยสูงอายุมีประสิทธิภาพมากขึ้น

5. แนวทางในการวางแผนการเงินเพื่อความมั่นคงในชีวิตวัยสูงอายุให้แก่เกษตรกร พบว่ามูลค่าเงินในอนาคตรวมทั้งหมดมากที่สุด เมื่อจำนวนเงินเก็บออมต่อปีมากที่สุด และผลตอบแทนสุทธิที่สูงที่สุด ณ อายุการเริ่มออมที่เท่ากัน และมูลค่าเงินในอนาคตรวมทั้งหมดมากที่สุด หากเริ่มต้นการเก็บออมเร็วกว่า ณ จำนวนเงินออมต่อปีที่เท่ากัน ดังนั้น หากเกษตรกรต้องการความมั่นคงในชีวิตวัยสูงอายุ ควรเก็บออมเงินอย่างสม่ำเสมอเพื่อลงทุนให้ได้รับผลตอบแทนสุทธิที่มากกว่าอัตราเงินเฟ้อ เช่น การซื้อพันธบัตร การซื้อสลากออมสิน/ธกส. การซื้อประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ เป็นต้น เนื่องจากจำนวนเงินต้น อัตราดอกเบี้ย และระยะเวลา เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเพิ่มพูนเงินออมให้กองงอกมากยิ่งขึ้น นั่นคือ อัตราดอกเบี้ยทบต้นช่วยให้ผลตอบแทนเพิ่มสูงขึ้นได้ตามระยะเวลา และจำนวนเงินต้นนำไปลงทุนซึ่งจะทำให้มีเงินเพียงพอสำหรับวัยสูงอายุ (กิตติพัฒน์ แสนทวีสุข, 2550 : 119)

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจะมีแนวทางในการสร้างเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการวางแผนการเงินให้แก่เกษตรกรชาวสวนยางพาราให้มากขึ้น เพื่อให้เกษตรกรสามารถวางแผนทางการเงินได้ด้วยตนเอง เนื่องจากระดับการศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลต่อกระบวนการวางแผนทางการเงิน

2. แนวทางในการวางแผนการเงินเพื่อความมั่นคงในชีวิตวัยสูงอายุให้แก่เกษตรกรชาวสวน พบว่า มูลค่าเงินในอนาคตรวมทั้งหมดมากที่สุด เมื่อจำนวนเงินเก็บออมต่อปีมากที่สุด ณ อายุการเริ่มออมที่เท่ากัน และมูลค่าเงินในอนาคตรวมทั้งหมดมากที่สุด หากเริ่มต้นการเก็บออมเร็วกว่า ณ จำนวนเงินออมต่อปีที่เท่ากัน ดังนั้น เกษตรกรชาวสวนยางสามารถนำแนวทางการวางแผนการเงินเพื่อวัยสูงอายุที่ผู้วิจัยได้จัดทำเสนอไว้ นำไปประยุกต์ใช้ในการจัดทำแผนการเงินเพื่อความมั่นคงในชีวิตวัยสูงอายุให้สอดคล้องกับสภาวะการณ์ของตนเอง

3. สถาบันด้านการเงินต่างๆ สมาคมประกันภัย บริษัทประกันภัย พัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ทางการเงินใหม่ๆ ที่สนองตอบต่อผู้ที่ต้องการออมเงินหรือลงทุนที่ต้องการสร้างความมั่นคงในชีวิตวัยสูงอายุ และควรเน้นการเข้าถึงในการให้ความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์แก่เกษตรกรชาวสวนยางพารา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบการเงินของชุมชนที่มีประสิทธิภาพ เพื่อวางระบบส่งเสริมการออมเพื่อวัยสูงอายุ เช่น กองทุนหมู่บ้าน ออมทรัพย์/สัจจะหมู่บ้าน สหกรณ์หมู่บ้าน เนื่องจากเป็นหน่วยงานพื้นฐานที่คนในชุมชนมีส่วนร่วมและเข้าถึงง่ายที่สุด เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางการเงินให้กับคนในชุมชน

2. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาให้สถาบันการเงินเข้าถึงพื้นที่ชุมชนห่างไกล เพื่อความสะดวกของคนในชุมชนได้รู้จักผลิตภัณฑ์ทางการเงินของสถาบันการเงินได้มากขึ้น รวมทั้งแนวทางการสร้างความรู้ความเข้าใจด้านการลงทุนของกลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางพารา

บรรณานุกรม

- กนกอร น้ำสมบุญ. (2550). **การตัดสินใจออมเงินกับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพของพนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)**. สารนิพนธ์ปริญญาหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- กิตติพัฒน์ แสันทวีสุข. (2550). **เงินทองต้องใส่ใจ**. กรุงเทพมหานคร : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2555). **โครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง**. ค้นเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2555, จาก <https://www.moac.go.th/main.php?filename=index>.
- กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ. (2550). **มันใจสู้วัยเกษียณ**. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2551). **หาเงินใช้เงิน : เล่นกับเงินอย่างผู้ชนะ**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : ชัคเชส มีเดีย.
- คณาจารย์ภาควิชาการประเมินและการวิจัย. (2552). **วิจัยและสถิติทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ธนพล ภราดร. (2552). **ทำอย่างไรให้เงินงอกเงย**. กรุงเทพมหานคร : วิจ มีเดีย.
- ธนาวัฒน์ สิริวัฒนธนกุล. (2553). **รวบเงินรวบสุข**. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ธีระภักธา เอกผาชัยสวัสดิ์. (2558). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตชุมชนเมืองเพชรบูรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์**. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี*. 9(1) : 92-105.
- นพแสน พรหมอินทร์. (2554). **พฤติกรรมการออมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมเพื่อการดำรงชีพยามชราภาพของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. *การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษามสธ*. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นันทกา นันทวิสัย. (2552). **การศึกษาเปรียบเทียบภาวะการออมของครัวเรือนในภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร**. ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ การจัดการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พัลลภ ตันติวัฒนเสถียร. (2553). **พฤติกรรมการลงทุนของสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพพนักงาน บมจ.ธนาคารกสิกรไทย**. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ หลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- ภักดี บุญเจริญ. (2552). การรวบรวมผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับยางพารา. พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง.
- รัชนีกร วงศ์จันทร์. (2553). การบริหารการเงินส่วนบุคคล. กรุงเทพมหานคร : บุญศิริการพิมพ์.
- วรวรรณ ชาญด้วยวิทย์ และคณะ. (2553). ทางเลือกของสวัสดิการสังคมสำหรับคนไทย. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- ศิรินุช อินละคร. (2548). การเงินบุคคล. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สถาบันวิจัยยางพารา. (2553). พื้นที่ปลูกยางพารา. ค้นเมื่อ 12 กันยายน 2555, จาก http://www.rubberthai.com/statistic/stat_index.htm.
- สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง. (2552). ข้อมูลตลาดยางท้องถิ่น. ค้นเมื่อ 8 พฤศจิกายน 2555, จาก <http://www.rubber.co.th/web/home.php>.
- _____. (2555). รายงานประจำปี 2554. ค้นเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2555, จาก <http://www.rubber.co.th>
- _____. (2556). รายงานสรุปสวนดำเนินการ(หมู่). จังหวัดนครศรีธรรมราช : สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2553). เอกสาร ทิศทางแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 (ฉบับชุมชน) แผนฯ 11...สู่สังคมแห่งความสุขอย่างมีภูมิคุ้มกัน. นนทบุรี : สหมิตรพรีนติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2554). เครื่องชี้วัดเศรษฐกิจและสังคมไทยที่สำคัญ พ.ศ.2554. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ. (2555). แผนกลยุทธ์ สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ ปี พ.ศ.2555. กรุงเทพมหานคร : สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ.
- สุภา แก้วบริสุทธิ. (2547). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยางพารา จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพยาบาลอนามัยชุมชน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- โสภณ ด่านศิริกุล. (2545). เกษียณบนกองเงิน. กรุงเทพมหานคร : ส.เอเซีย เพลส. องค์การสวนยาง. (2555). รู้จัก อ.ส.ย.. ค้นเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2555, จาก http://www.reothai.co.th/P2.html#ในระหว่างปี_2482_-_2484.
- Campbell, S. R. (2006). An analysis of financial planning for employees of East Tennessee State University. Doctor of education, East tennessee state university.
- Ezra, D., Collie, B. & Smith, M.X. (2009). The Retirement Plan Solution : The reinvention of defined contribution. the United States of America : John Wiley&Sons.

Jack R. Kapoor, Les R. Dlabay and Robert J. Hughes. (2012). **Personal Finance**. 10th ed.
Singapore : McGRAWHILL.

Ryan, J.S. (2008). **Personal financial literacy. USA.** : Quebecor World Dubuque.

Skinner, J. (2007). **Are you sure you are saving enough for retirement.** Working paper,
National Bureau of Economic Research, Cambridge.

